

Brødremenigheden Christiansfeld

Nr. 1

Januar - Februar - Marts 2011

Kirkepladsen december 2010

Brødremenigheden
i Christiansfeld

Præstebolig:

Lindegade 26
6070 Christiansfeld

Præst:

Jørgen Bøytler
Tlf.: 74561420
40361420
Fax.: 74561421
boeytler@post7.tele.dk

Regnskabskontor:

Nørregade 14
”Duetten”
6070 Christiansfeld
Tlf.: 74561214
Bank: Reg: 9743
NR: 039 5639714
broedremenighe-
den@christiansfeld.tv

Eldsteråd:

Formand:

Käte Thomsen
Skovvænget 5
6070 Christiansfeld
Tlf.: 74562646
tv-thomsen@christiansfeld.tv

Hans Schmidt
Jens Christian Schmidt
Anne Marie Schneider

Retten til livet

Når der kan tales om retten til livet, når vi kan anse det at leve som en ret, ja så er det rigtigt, korrekt, vi mennesker har retten til at leve. Men det altafgørende er, at denne ret har Gud givet os. Gud skabte mennesket i sit billede, han gav mennesket ret til liv. Døden kom ind i verden, og døden har siden krænket menneskets Gud-givne ret til liv. Befrielsen er, at i Jesus Kristus har mennesket genvundet livet. Livet er genfødt, mennesket behøver ikke længere at dø.

Nu må blikket rettes på Kristus. Livet med andre, livet med mine kære er ikke en ret, som jeg skal tilkæmpe mig, men hvert minut af liv med mine kære er en Guds gave. Vore kære tilhører ikke os, men de tilhører Gud. Vi må altid lægge dem i Guds hånd i den tro og overbevisning, at hans hånd ikke er svag.

Og hvad betyder det så. Det betyder, at vi tager Jesu ord i Bjergprædikenen alvorligt., når han omtaler sine disciple som jordens salt og verdens lys. Vi må erindre mennesker, som er gået bort i Kristus, som salt og lys. Men endnu vigtigere må vi erkende, at hans disciple er jordens salt, det er ikke noget de skal blive. I er verdens lys, et lys, som skinner - ja - ikke for jer selv, men for andre, for alle i huset. Esajas beskrev det kommende med disse smukke ord: Rejs dig, bliv lys, for dit lys er kommet Herrens herlighed er brudt frem over dig. For se, mørket dækker jorden, mulmet dækker folkene; men over dig bryder Herren frem, hans herlighed viser sig over dig. Folkeslag skal komme til dit lys og konger til din stråleglans. Lyset er Herrens herlighed, som er brudt frem over jorden. Når I er lyset, så er det ikke fordi I gør det godt, ikke fordi I er bedre end andre. Nej, lyset, det er Herrens lys, det er Guds gerning i os. Jørgen Bøytler

Brødremenigheder i Syd Afrika

Rejsen foregik i slutningen af oktober og lidt ind i november, netop på den tid, hvor foråret indfandt sig i det sydlige Afrika. Det gav lejlighed til at se dette smukke land på den smukkeste tid. Landskaberne kunne sagtens være emnet for sådan en tur, men det var det bare ikke. I stedet rejste vi primært for at se de steder, hvor brødremenigheden først etablerede missionsstationer og dannede nye menigheder. Her som andre steder hvor brødrene slog sig ned, henvendte de sig først og fremmest til de fattige indfødte, og dette er måske grunden til nogle af de forskelle man finder ved en sammenligning med menighedsbyer i Europa. Den første missionsstation blev startet i 1738 af tyskeren Georg Schmidt. Han ændrede stedets navn fra Bavianskloof til Gnadenthal, der klinger bedre i en tysk brødremissionærs øren.

Velkommen til Gnadenthal

Stedet har også i dag to navne, idet europæere har holdt fast i det tyske navn, mens man i Syd Afrika bruger et navn fra sproget Afrikaans, Gena-

dendal. Her var de lokale folk af den etniske gruppe khoikhoi. Tidligere blev de kaldt Hottentotter, men det ord er nu ikke velset. Schmidt havde succes med sit arbejde og i 1741 var der blandt khoikhoierne 7 voksne døbte. Men hollænderne, der dengang regerede Sydafrika, brød sig ikke om, at Schmidt henvendte sig til de fattige og slet ikke at disse ikke var hvide. To år senere blev forholdene for Schmidt så brogede, at han måtte forlade landet. Han kom aldrig tilbage, men han huskes måske af besøgende på grund af mindestenen, der står på kirkepladsen.

Kirken i Gnadenthal

En stor kirke blev bygget i 1800, og det er den, vi besøgte som den første. Udvendig ligner den slet ikke en klassisk brødrekirke, men hvad, det er der jo også eksempler på i her i Europa. Men når man kommer ind i salen er det indtryk man får, "Jamen nu er vi jo hjemme". Der er bænke som vores, prædikebord, ja selv tavlerne til salmenumre er som vores. Men ikke nok med det, der er brugt samme materialer som her hos os, og det hele er selvfølgelig malet hvidt. Udenfor er der en kirkeplads med træ-

træer som her og med huse udenom.

Kirkepladsen i Gnadenthal

Men, så kommer forskellen: Man finder ikke et brødrehus, ikke et søsterhus og ingen enkehus. Mangelen på disse korbuse hører rimeligvis sammen den kulturforskel der er mellem afrikanerne og os. De har et familiemønster hvor man bor hjemme til man bliver gift. Og når man bliver gammel bor man hos et familiemedlem. I det gamle Christiansfeldt var det jo almindeligt at kun en lille del af menigheden blev gift. De ugifte boede så i brødrehus eller søsterhus. Og siden man i Syd Afrika ikke kendte til småfabrikker og brødre, der tog til andre byer for at dygtiggøre sig i deres håndværk, var brødrehuset en nødvendig ting.

I Gnadenthal bor mange medlemmer

ude i byen og der er da også kun få huse med boliger for menighedsmedlemmer nede ved kirken. Men byen rummede et præsteseminarium og der er også en præstebolig. Efter besøget blev vi beværtet i en lille sal (større end "Lille Kirkesal" en mindre end en korsal). Sådant en opvartning var der ved alle besøg i menighederne.

Gudsageren i Gnadenthal

Byen er præget af det arbejde, som en tidligere skolelærer på præstens opfordring tog på sig. Han sørger for at bygningerne er i god stand og desuden har han samlet effekter fra mange brødremenigheder og udstiller dem i byens museer. I det ene museum findes en Bibel, der har tilhørt en af de første, som Georg Schmidt døbte. Hun nåede at blive meget gammel inden der kom en ny missionær, og i al den tid havde hun så magtet at hol-

De gamle missionærgrave

de den lille menighed samlet ved at læse for dem og holde prædikener.

Magdalenas Bibel

Det næste besøg var i Elim langt mod syd. Denne by ser ganske anderledes ud. Kirken (der udefra heller ikke ligner vores) ligger på et højedrag. Bag

Kirken i Elim

den er der en kirkeplads med tre træer (eller der omkring). Resten af pladsen er græs; som midten af en gammel dansk landsby. I Elim er der blot ikke noget gadekær med rappende ænder. Der er en bygning ved pladsen, hvor man kan holde festmiddag for sådan nogen som os. Og et par andre nyttige steder, et for Ladies og et for Gentlemen. Byen har også en skole lige som der er et logihus.

Fra kirkebakken er der udsigt ned over en lang gade, hvor menighedshusene ligger side om side, omtrent så langt som øjet rækker. Her bor næsten alle menighedens medlemmer: Der bor i hvertfald ingen, der ikke er medlem. Det er en ældsterådsbeslutning.

De smukke gamle huse i Elim

Kirkens indre er også umiskendeligt brødremenigheds præget. Her som i Gnadenthal sidder menigheden på bænke, der står i rækker bag hinanden som det er almindeligt i den danske

Elim kirke

folkekirke. Ligesom i Gnadenthal ser man mellem søsterbænkene og brødrebænkene en lav væg af træ og malet hvid som resten af inventaret. Her kunne ingen fraternisering finde sted! Facit af indtrykket af Elim er for mit vedkommende, at den er uanseeligere

og måske fattigere end hvad vi ellers så i menighedsbyerne.

Den tredje menighedsby, som vi besøgte ligger godt et halvt hundrede km. nord for Cape Town.

Det er byen Mamre. Den blev grundlagt i 1808. Kirken er en stor hvidmalt bygning ud mod hvad der en gang var landevejen.

Kirken i Mamre

Dens indre var også som vi kender det, der er prædikebord, der ligesom i Christiansfeld står på et podium så Guds ord kommer oppefra. Der er hvide bænke som vores. Selv måden de er sat sammen på, og for eksempel de små nedklappelige hylder på stoleryggen til nadverbægeret, ja de var lavet lige sådan som dem i vores kirkesal. Ingen af stederne brugtes sand på gulvet.

Portalen til Gudsageren i Mamre

Lysekroner i kirken i Mamre

Og som et kuriosum har de et par lysekroner, der ligner vores. Man skulle tro at de stammer fra samme værksted i Tyskland.

Vores lokalguide, Calvin, som selv er Moravian og derfor havde særlig interesse for denne flok danskere, der rejste så langt for at se "hans" kirker og møde nogle af menighedsmedlemmerne, i hvert fald er kirken i Mamre hans i den forstand, at der blev han døbt og der blev han gift.

Ved sammenkomsten efter rundvisningen mødte også Calvins mor op. Hun er såmænd bare 93 år, men kom gående, kun støttet af sin datter. Og et stykke inde i måltidet rejste denne fine gamle dame sig og holdt en fejlfri tale på engelsk for gæsterne med velkommen og tak for at vi havde rejst så langt. Calvin var tydelig stolt over sin mor, og hvem ville ikke have været det.

Gudsager fandt man i alle disse gamle missionsstationer. Indgangspartiet ligner vores med stort set samme tekst skrevet på den buede del af portalen. Men der var forskel på de Gudsagre, vi så. Den i Elim var i areal ganske stor, men der var under 10 gravsteder. Da der er en del andre kirker i byen

har det været almindeligt blandt menighedens medlemmer at bruge deres kirkegårde til gravplads. Gudsageren i Gnadenthal var ret stor og lignede vores. Der var tilsyneladende ikke en søster- og en brødre-side. I Mamre så det ud som om man havde lagt gravene fuldkommen tilfældigt. Men grunden hertil er at arealet er klippefyldt, og at der er steder, hvor der slet ikke er jorddybde til en grav.

Næste kirkebesøg var en brødrekirke uden medlemmer og præst. Hvordan hænger det lige sammen?

I Capetown har hver bydel et navn, på nær en. Den bydel kaldtes slet og ret District 6, og her finder man oppe på skråningen mod bjerget en brødrekirke: Moravian Chapel.

Vi fik lov at komme ind og se. Hvad vi så, var resten af en kirkesal, forstået sådan, at der kun var et par enkelte bænke og nogle stole, der stod ret tilfældig placeret. Dette har sammenhæng med et af de mørkeste øjeblikke i historien om Apartheid. Det var sådan at District 6 var et multi-etnisk samfund. Her var farvede, nogle negre

folk fra Indonesien og mon ikke man også kunne have fundet nogle enkelte europæere. Der var en håndfuld af religioner repræsenteret, protestanter (blandt dem Moravians), katoliker,

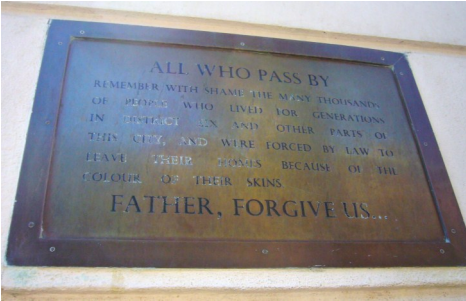

Museet i Metodistkirken i District 6

jøder og muslimer. Og i denne bydel levede man sammen uden nogen ufred. Jeg påstår ikke, at der herskede idel lykke, men der var i alle fald ingen ballade. Man købte for eksempel sit brød hos den bager, som man syntes bagte det bedste. Og det var ikke sjældent at se en kristen gå ind hos en jøde eller en muslim for at handle. Ligeså var det for børnene; de legede og gik i skole med de andre børn uden at tænke, at der var noget mærkeligt i det. District 6 var med andre ord som en gryde med en sammenkogt ret bestående af mange forskellige ingredienser. Nu forholdt det sig sådan at nabobydelene var hvide områder, det vil sige kun for hvide.

Og regeringen i Apatheid-staten Zuid Africa kunne ikke udholde tanken om et fredeligt samfund af farvede så tæt på, for det stred på alle måder mod deres ideologier. Det var derfor nærliggende for dem at erklære District 6

for hvidt område. Man gav indbyggerne en frist inden de skulle være ude og borte. Nogle rejste, men de fleste blev. I 1980 rykkede så bulldozerne ind og jævned hele District 6 med jorden. Men man lod lige nogle få kirker stå, blandt dem Moravian Chapel, der på denne måde mistede sin menighed.

Mindeplade i District Six

En gang om året holdes en gudstjeneste for folk der har boet i District 6 og deres børn. Resten af året er kirken tom. Når man står udenfor Moravian Chapel og ser sig omkring, har man en udsigt til hvad man kunne kalde Nemesis, for hele landskabet ligger hen som et overdrev, der er helt tilgroet. Her ville ingen bo. For at dække over fiaskoen byggede regeringen et par store nydelige bygninger, der huser nogle fakulteter under Cape Towns universitet.

Udsigten fra Moravian Chapel

Først i halvfemserne brød det gamle styre sammen, Gud ske Lov for den måde det skete på. Det var resultatet af lange forhandlinger, men hvor let kunne det ikke have endt som "de lange knives nat".

Nu var alle frie og lige. Forstået sådan, at de hvide fik ret til at beholde deres ejendom, men for de farvede betød det, at de var lige så fattige som før. For hvad skal man bruge frihed og lighed til når man er en del af de arbejdsløse, der udgør 23% af befolkningen eller den store gruppe på 43%, der lever under fattigdomsgrænsen?

Lad os håbe på at Gud lader den nuværende regering få held til at ændre de ringest stillede situation. Alt andet ville være en ulykke for et af verdens smukkeste lande.

Calvin, hans mor og søster og Jørgen

Og til sidst en stor tak til Jørgen og Finn, Ellen og Bodil for en dejlig og vel tilrettelagt rejse.

Jeg tror at alle på rejseholdet er enig med mig i dette.

Thomas (Bent) Thomassen

BDM nyt

Marjo ten Kate er leder af BDMs Projekt Mobil Klinik, BDMs sundhedsprojekt på Tanganyikasøen. Marjo fortæller fra et besøg i en landsby i D.R. Congo på den anden side af Tanganyikasøen.

Landsbyen Kizike er målet for min rejse. Efter den officielle modtagelse går jeg med Samuel, den eneste sygeplejerske, for at se på, hvordan de medicinske forsyninger ser ud. Jeg gyser ved det, jeg ser! Et antal lerhytter: en til konsultation, en til fødsel, en til liggende patienter og en til medicin. Og et stykke derfra under et træ, et område, der bliver brugt til kolerapatienter. De bliver behandlet i fri luft (For en måned siden var der en epidemi med 47 patienter), afskærmet fra andre patienter. Skønt midlerne er få, ser det ud til, at der er godt styr på tingne.

Et antal jordmødre bringer de gravide hertil hjælper dem med fødslen. Uden uddannelse gør de det, de har lært af deres mødre og bedstemødre.

Marjo ten Kate underviser nogle børn

Samuel bliver assisteret af to hjælpere, som vejer børnene og giver medicin. De får ingen løn, men får små beløb fra de hjælpne patienter. Der bliver udrettet meget med få midler.

Ved afrejsen trykker Samuel mig et brev i hånden, som jeg først ombord på båden må åbne. ”Je veux bien travailler avec vous. Bienvenue” Samuel. ”Jeg vil gerne arbejde sammen med dig. På gensyn!”

Efter afsked på stranden, hvor kvinder og børn danser – på congolesisk manér – må vi desværre alt for tidligt tage af sted. Der er en lang sejlads tilbage til Kipili. Under sejladsen er der god tid til at tænke på og tale om, hvordan vi nu kan hjælpe rent medicinsk. Om det kan klares gennem brødrekirken, eller måske på anden måde?

Returrejsen går fint og vi ankommer sikkert til Tanzania, hvor tolderne i Kirando vil sikre sig, at vi ikke har smuglet diamanter med. Stor erfaring rigere ankommer jeg til Kipili, hvor ikke mindst Bert (min mand) har ventet mig. Sten N.

Nyt vedrørende nadveren i Brødremenigheden

Kære menighed

Nadveren er en vigtig ting for mange af os og er et af de to sakramenter, vi fejrer, det andet er dåben. Derfor er nadveren forbundet med mange tanker og følelser. En ting, som i mange kirker og kirkesamfund har givet anledning til debat, er, hvilken form for vin, man skal anvende, med eller uden alkohol. I en del år brugtes alkoholfri vin i Brødremenigheden i Christiansfeld. For ikke så lang tid siden gik vi over til vin med alkohol. Efterfølgende har det vist sig, at mens

mange er glade for vinen med alkohol, er der dog nogle medlemmer, herunder også børn, der ikke bryder sig om vin med alkohol.

Derfor har Ældsterådet besluttet, at begge dele fremover vil blive tilbudt ved hver nadverfejring. De fleste vil modtage den "almindelige" vin, som indeholder alkohol, mens dem, der hellere vil have alkoholfri vin, herunder også børnene, vil modtage det. Vi vil forsøge at gøre det så diskret og pænt som muligt. Lettest er det, at dem, der ønsker alkoholfri vin, giver mig et praj, enten på forhånd eller under nadveren, om at de ønsker alkoholfri vin. Andre modtager uden videre vinen med alkohol.

Skulle der være spørgsmål, er man meget velkommen til at bringe dem frem. Broderlige hilsner Jørgen Bøytler, og Ældsterådet.

Kristendomskursus i "Duetten" Nørregade 14 A

Kursusdage - onsdag i ulige uger: 19/1 + 2/2 + 16/2 + 2/3 + 16/3 + 30/3 + 13/4 + 27/4 + 11/5 + 25/5 Alle dage kl. 19.00 - 21.00

Emner:

Hvad ved vi om Gud? Hvem var Jesus? Hvad er et menneske værd? Hvad betyder dåben? Hvad er og gør Helligånden? Hvordan og hvad skal jeg tro på? Gør bøn en forskel for os? Er Bibelen til at forstå? Hvordan kan jeg leve som kristen?

Kursusprogram:

Velkomst og 30 min. oplæg v. missionær Ingrid Markussen, Christiansfeld. Efterfølgende kaffe/te og fri drøftelse af aftenens oplæg.

Klub UNITAS.

Ved menighedsmødet 24. november blev der taget initiativ til at bruge de dejlige lokaler i "Duetten" til en ugentlig formiddagsklub på tirsdage kl. 09.00 – 12.00.

Hvem kan være med? Alle, - ikke kun medlemmer af menigheden, - der har lyst til at være sammen med andre.

Hvornår er første gang? Tirsdag den 11. januar 2011 kl. 09.00 – 12.00.

Hvad skal der foregå? Det afhænger af lyst og evner hos dem, der kommer. Der kan spilles, laves hobby i værkstedet, måske oplæsning af en god bog, synges sammen og slutte med dagens Løsensord og Fadervor. Vi skal ikke komme for at slå tiden ihjel, men for at give tiden liv. - Og så vil der altid være kaffe og the på kanden.

Hvad koster det? Prisen er kun, at du bevæger dig hen i Duetten, Nørregade 14a.

Indtil videre sørger Jørgen Markussen for det praktiske, men flere efterlyses til at hjælpe med at lave kaffe eller bage en kage. Henvendelse til Jørgen på tlf. 29 85 87 13.

Kirkelige meddelelser:

Optagelse

Den 12. december 2010 blev Søster Lisbeth Schmolke Nielsen optaget som medlem i menigheden. Du ønskes Guds velsignelse.

Indsamlede midler gennem kollekter

Ved redaktionens slutning var der siden sidste blads udgivelse indkommet til:

BDM	5.789,50
Menighedens arbejde her i byen	549,00
Gideonitterne	572,00
Trankebarfondet	1.039,00

Vi takker på modtagernes vegne for jeres gaver.

Sykreds i januar, februar og marts 2011

- 27. januar.: Beretning fra Brødrekirken i Nicaragua og Honduras ved Jørgen Bøytler
 - 10. februar.: Sykreds, program følger
 - 24. februar.: Optakt til kvindernes internationale bededag.
 - 04. marts.: Kvindernes internationale bededag, gudstjeneste kl. 15.00 i korsalen ved generalsekretær Bodil Skjøtt.
 - 10. marts.: Sykreds, program følger
 - 24. marts.: Sykreds, program følger
- Vi mødes i præsteboligen fra klokken 15.00 – 16.30

Alle er hjertelig velkomne

Bibelgruppe om Apostlenes Gerninger

Bibelgruppen mødes Nørregade 15, klokken 19.30, følgende onsdage :

26. januar, 9. februar, 23. februar, 9. marts, 23. marts og 6. april.

Alle er velkomne

Kristendomskursus foråret 2011 i Duetten

Onsdage i ulige uger. 19/1 + 2/2 + 16/2 + 2/3 + 16/3 + 30/3 + 13/4 + 27/4 + 11/5 + 25/5 - Alle dage klokken 19.00 - 21.00

Se nærmere omtale i bladet side 10

Klub Unitas i ”Duetten”

Første gang tirsdag den 11. januar fra klokken 9.00 - 12.00

Se nærmere omtale i bladet side 10

Menighedsmøde i Duetten 15. marts 2011 kl. 19.30

Saltjenermøde i ”Duetten” tirsdag den 4. januar 2011 kl. 19.00

Måned:	Dato:	Day:	Tid:	Sted:	Tjeneste:	Tekst:	Praest:
Januar	2.	Helligtrekongers	10.30	Store sal	Gudstjeneste	Matt 2,1-12	J. Bøytler
	09.	1. sønd. e. Helligtrek.	10.30	Store sal	Gudstjeneste / Nadver	Luk. 2,41-52	J. Bøytler
	10.	Mandag	17.00	Korsal	Beduge		J. Bøytler
	11.	Tirsdag	19.30	Korsal	Beduge		J. Bøytler
	16.	2. sønd. e. Helligtrek.	10.30	Lille sal	Gudstjeneste	Joh. 2,1-11	S. Søe
	23.	3. sønd. e. Helligtrek.	10.30	Korsal	Gudstjeneste / Kirkekaffe	Matt 8,1-13	J. Bøytler
	30.	4. sønd. e. Helligtrek.	10.30	Lille sal	Gudstjeneste	Matt 8,23-27	J. Bøytler
Februar	6.	5. sønd. e. Helligtrek.	10.30	Korsal	Gudstjeneste	Matt. 13,24-30	J. Bøytler
	13.	s. sønd. e. Helligtrek.	10.30	Store sal	Gudstjeneste / Nadver	Matt. 17,1-9	J. Bøytler
	20.	Septuagesima	10.30	Korsal	Gudstjeneste / Kirkekaffe	Matt 20,1-16	J. Bøytler
	27.	Seksagesima	10.30	Lille sal	Gudstjeneste	Mark. 4,1-20	J. Markussen
Marts	06.	Fastelavns søndag	10.30	Korsal	Gudstjeneste	Matt. 3,13-17	S. Søe
	13.	1. sønd. i fasten	10.30	Store sal	Gudstjeneste / Nadver	Matt 4,1-11	J. Bøytler
	20.	2. sønd. i fasten	10.30	Store sal	Gudstjeneste / Kirkekaffe	Matt 15,21-28	J. Bøytler
	27.	3. sønd. i fasten	10.30	Korsal	Gudstjeneste	Luk. 11,14-28	J. Bøytler